

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۵ می ۲۰۲۲

رجب طیب اردوخان همچنان بر طبل جنگ و کشتار و سیاست‌های فاشیستی می‌کوبد!

رجب طیب اردوخان، رئیس جمهوری مستبد و جنگ‌طلب ترکیه اعلام کرد آنکارا به زودی عملیات نظامی جدیدی را در امتداد مرزهای جنوبی خود برای ایجاد مناطق امن به عمق ۳۰ کیلومتر برای مقابله با «تهدیدات تروریستی» از این مناطق آغاز خواهد کرد. اردوخان بدون اشاره به جزئیات گفت:

«هدف اصلی این عملیات مناطقی است که مراکز حملات به کشور ما را تشکیل می‌دهند.»

اردوخان گفت این عملیات به محض آمادگی نیروهای نظامی، اطلاعاتی و امنیتی آغاز خواهد شد.

به گزارش رویترز این عملیات احتمالاً شمال سوریه را هدف قرار خواهد داد. ترکیه از سال ۲۰۱۶ چندین عملیات نظامی برای تضعیف یگان‌های مدافع خلق کرد (YPG) در سوریه انجام داده است.

یگان‌های مدافع خلق کرد به تشکیل نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) کمک کرد و ائتلافی به رهبری کردها تشکیل شد که از سال ۲۰۱۴ با گروه دولت اسلامی (داعش) جنگیده و این نیروی مخوف اسلامی را شکست دادند.

همزمان آنکارا از سویدن و فنلاند خواسته است رسماً و با صراحت حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) و سایر نهادها و سازمان‌های وابسته به این حزب را محکوم کنند. همچنین تعدادی از شهروندان دو تابعیتی ترکیه‌ای و روزاوانی و ایرانی از جمله آمنه کاکاباوه عضو پارلمان سویدن که کرد ایرانی است را به ترکیه تحویل دهند.

در دو دهه اخیر رجب طیب اردوخان رئیس‌جمهوری ترکیه گام‌به‌گام سیاست‌های فاشیستی - مذهبی را پیش گرفته و در راه انداختن جنگ و خونریزی و تجاوز نیز شاید تنها هم‌تایان جهانی‌اش حکومت اسلامی ایران و حکومت روسیه و... باشد.

اردوخان عنان گسیخته این سیاست‌ها را پیش می‌برد تا بلکه انتخابات سال آینده را نبازد به همین دلیل سعی دارد احساسات ملی-مذهبی را تحریک کند و همچون گذشته آرای آن‌ها را داشته باشد.

اردوخان جنگ و تجاوز خود را از اقلیم کردستان عراق و سوریه و روزاوا (کردستان سوریه) تا مرزهای آبی یونان و مدیترانه و لیبی هم کشانده است. اکنون نیز فرصتی گیر آورده است تا سیاست‌های فاشیستی خود را به اروپا و اسکاندیناوی نیز بکشاند.

البته ناگفته نماند که امروز دولتی را در جهان سرمایه‌داری نمی‌توان یافت که سیاست‌های راست و سرکوبگراییانه و جنگ‌طلبانه نداشته باشد. دیگر لحن و تشریفات سابق دیپلماسی بورژوازی کنار گذاشته شده و زبان زمخت و تهدید و جنگ‌طلبی و توسعه‌طلبی به جدل و بحث روز حاکمان و مقامات دولت‌ها تبدیل شده است.

اردوخان در داخل ترکیه نیز بحران‌های جدید اقتصادی به وجود آورده و در اعمال سانسور و سرکوب و در راس همه کردستیزی سنگ تمام گذاشته است.

اکنون با حمله دوست نزدیک اردوخان ولادیمیر پوتین به اوکراین و بحران جدیدی که تحت تاثیر این جنگ در سطح جهانی راه افتاده است صدای همه حکومت‌ها و گروه‌های فاشیستی و راسیستی و نژادپرست را رساتر شده و رسماً مبلغ جنگ و سیاست‌های هیتلری شده‌اند. در این میان رجب طیب اردوخان نمونه برجسته‌ای از این سیاست‌مداران حاکم است!

فنلاند و سویدن ۱۵ مه ۲۰۲۲-۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ رسماً درخواست خود برای عضویت در ناتو را ارائه دادند. ۳۰ کشور عضو ناتو می‌بایست با عضویت این دو کشور موافقت کنند. تاکنون علاوه بر ترکیه، کرواسی نیز با عضویت فنلاند و سویدن در ناتو مخالفت کرده است.

بلومبرگ فهرستی از تقاضاهای ترکیه برای موافقت با عضویت فنلاند و سویدن را منتشر کرده است. بر این اساس ترکیه علاوه بر مساله پناهندگی کردهای مخالف دولت اردوخان، خواهان حذف تحریم‌های آنکارا به دلیل خرید سامانه‌های دفاع موشکی «اس۴۰۰» روسیه و همچنین وارد کردن مجدد ترکیه در برنامه هواپیماهای پیشرفته «اف۳۵» امریکاست.

بلومبرگ به نقل از سه تن از مقام‌های ارشد ترکیه گزارش داده است که دولت ترکیه از سویدن و فنلاند درخواست کرده قبل از پیوستن به ناتو، رسماً و با صراحت پک‌ک و سایر سازمان‌های وابسته به حزب کارگران کردستان را محکوم کنند.

مولود چاوش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه روز دوشنبه ۲۳ مه گفته بود که آنکارا از سویدن و فنلاند درخواست کرده که محدودیت‌های تجاری که علیه ترکیه وضع کرده‌اند را لغو کنند.

روز گذشته ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو درباره مخالفت ترکیه با عضویت فنلاند و سویدن در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی گفت: «ترکیه یک هم‌پیمان باارزش است. هرگونه نگرانی‌های امنیتی این کشور باید مورد بررسی قرار گیرد.» اکنون ینس استولتنبرگ، دبیرکل سازمان پیمان آتلانتیک شمالی «ناتو» تاکید کرده که با رجب طیب اردوخان، رئیس‌جمهوری ترکیه در مورد اهمیت باز کردن درهای «ناتو» به روی درخواست‌های عضویت فنلاند و سویدن، گفت‌وگو کرده است.

استولتنبرگ، شنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱، در حساب «توییتر» خود افزود که با اردوخان در این خصوص موافقت کرده که «باید نگرانی‌های امنیتی همه اعضا در نظر گرفته شده و گفت‌وگوها برای یافتن راه حل ادامه یابد.»

اردوخان در همین راستا، در گفت‌وگویی تلفنی با ماگدالنا اندرسون، نخست‌وزیر سویدن، بر لزوم توقف آنچه که حمایت سیاسی و مالی از سازمان‌های «تروریستی» خواند و همچنین توقف مسلح‌سازی آن‌ها، تاکید ورزید.

خبرگزاری رسمی ترکیه «آنا‌تولی»، نیز شنبه ۲۱ مه ۲۰۲۲ گزارش داد که اردوخان با اندرسون پیرامون درخواست سویدن برای عضویت در «ناتو»، پس از مخالفت‌های مکرر آنکارا با پیوستن سویدن و فنلاند به این پیمان، گفت‌وگو کرد.

به گفته این خبرگزاری، اردوخان همچنین به اندرسون تاکید کرد که سویدن باید محدودیت‌های اعمال شده علیه صنایع دفاعی ترکیه پس از آغاز عملیات نظامی آنکارا در سوریه را بردارد.

به گزارش «آناتولی»، رئیس‌جمهوری ترکیه همچنین تمایل آنکارا برای برداشتن «گام‌های مشخص» مرتبط با نگرانی‌های کشورش در مورد حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) و سازمان‌های وابسته به آن در سوریه و عراق را ابراز کرد.

خبرگزاری «آناتولی» متعاقباً اعلام کرد که اردوخان در تماس تلفنی با سائولی نینیسو، همتای فنلاندی خود، درخواست فنلاند برای پیوستن به «ناتو» و روابط دوجانبه را بررسی کرده است.

این خبرگزاری به نقل از رئیس‌جمهوری ترکیه گفت: «نگرشی که تهدید سازمان‌های تروریستی علیه کشور همپیمان با «ناتو» را نادیده می‌گیرد، با روح دوستی و همپیمانی سازگار نیست.»

رئیس‌جمهوری فنلاند در «توئیتر» اعلام کرد که در این تماس، به همتای ترکیه‌ای خود گفته است که دو کشور به عنوان اعضای «ناتو»، به امنیت یکدیگر متعهد خواهند شد و بر همین اساس، استحکام روابط آن‌ها افزایش خواهد یافت.

نینیسو در «توئیتر» خود افزود که فنلاند «تروریسم را در همه اشکال و مظاهر آن» محکوم می‌کند و گفت‌وگوی «تنگاتنگ» میان دو کشور، ادامه خواهد یافت.

پیش‌تر از این نیز در سال‌های اخیر اتحادیه اروپا دست کم شش میلیارد یورو به اردوخان رشوه داده است تا جلو سرازی شدن آوارگان جنگی سوری به اروپا را بگیرد.

همین مواضع گردن‌کشی و گروکشی اردوخان از یکسو و انعطاف‌پذیری و یا پذیرش آن از سوی دولت‌های به اصطلاح دموکراتیک اروپایی به‌ویژه دولت‌های فنلاند و سویدن از سوی دیگر عملاً بنزین پاشیدن به روی آتش جنگ و شعله ور کردن آن است.

اردوخان در حال آماده شدن برای عکس گروهی رهبران وقت ناتو پس از نشست سران این سازمان در بروکسل جون

۲۰۲۱

دولت ترکیه و در راس آن اردوخان آدمی مستبد و فاسد و متقلب و جنگ‌طلب است و در راستای این اهداف غیرانسانی خود تاکنون هزاران انسان بی‌گناه و غیرنظامی را در سوریه و روژآوا و اقلیم کردستان و کوه‌های قندیل و شهرهای

کردنین ترکیه به دیار نیستی فرستاده است. او هر صدای معترض و منتقد را با زندان و شکنجه و گلوله سربی جواب داده است. اکنون زندان‌های ترکیه پر از فعالین کارگری و زنان و دانشجویان و روزنامه‌نگاران و نویسندگان و وکلا و حتی نمایندگان مجلس عضو حزب دموکراتیک خلق‌ها و در راس همه صلاح‌الدین دمیرتاش رهبر مشترک این حزب است. اما چنین سیاست‌های به عایت عبرانسانی دولت ترکیه برای دول به اصطلاح متمدن غربی کمترین اهمیتی ندارد برای آن‌ها آن مسایلی مهم‌اند که به بقای حاکمیت و سیاست سرمایه‌داری آن‌ها یاری برسانند. در این میان حقوق پناهندگان و حقوق بشر و غیر کمترین ارزشی برای این دول «مدافع حقوق بشر» ندارد.

گرچه سویدن و فنلاند در سال‌های گذشته پیوسته همکاری‌ها و همگرایی‌های بیش‌تری با تحرکات و فعالیت‌های ناتو داشته‌اند، ولی حالا در سطح بین‌المللی کمتر تردیدی وجود دارد که عامل اصلی سوق قطعی این دو کشور به کنار گذاشتن بی‌طرفی تاریخی خود در اروپا و تقاضای عضویت در ناتو به حمله روسیه به اوکراین برمی‌گردد.

به‌عبارتی روسیه با جنگ علیه اوکراین می‌خواست ناتو را از مرزهای خود دور نگه دارد، ولی نتیجه‌ای بر عکس گرفته است، آن هم مثلا در مورد کشوری (فنلاند) که ۱۳۰۰ کیلومتر مرز مشترک با روسیه دارد.

روسیه پیوسته اطمینان داده که وضعیت در اوکراین شباهتی با فنلاند و سویدن ندارد، مناسبات با این دو کشور با وجود برخی تنش‌های دیپلماتیک مقطعی دهه‌ها عادی و حسنه بوده است و این دو کشور با عضویت در ناتو امنیت خود را بیشتر به مخاطره می‌اندازند، سخنی که در هلسینکی و استکهلم موافقتشان در اقلیت هستند.

فنلاند و سویدن فی‌نفسه نیز ظرفیت‌های نظامی قابل اعتنائی دارند و ورودشان به ناتو برای این سازمان بیش از آن که بار باشد، توسعه ظرفیت‌ها و امکانات آن است و مثلا با ورود کشور ضعیفی مثل آلبانی یا مونته‌نگرو ایدا قابل قیاس نیست.

البته این بحث جدی مطرح است که به خاطر ملاحظه افکار داخلی و حساسیت‌های روسیه همکاری دو نامزد تازه ورود به ناتو مشمول برخی همکاری‌های معمول با این سازمان نشود و مثلا استقرار پایگاه دائمی ناتو یا سلاح اتمی را در این دو کشور در بر نگیرد، ولی همان «مزیت‌های» یادشده باعث شده که عضویت آتی دو کشور در ناتو با استقبال وسیع قدرت‌های اصلی در درون این سازمان، مثل امریکا و بریتانیا و المان، روبه‌رو شود.

با این همه، با توجه به این‌که ورود به ناتو باید با موافقت همه اعضای آن باشد، مشکل مخالفت ترکیه به مسئله‌ای بحث‌انگیز در این ماجرا بدل شده و اگر دست‌کم روند ورود را مختل نکند، ممکن است آن را با تاخیر روبه‌رو سازد.

این ارزیابی پیش از هم مطرح بوده که ترکیه که همراه با یونان از سال ۱۹۵۲ به ناتو پیوسته است، با برخی رویه‌ها و رویکردهای نظامی و سیاسی خود نوعی پاشنه آشیل برای این سازمان به شمار می‌رود و عضویتش در این مجموعه «بی‌درس» نیست.

سال ۱۹۵۲ که ترکیه وارد ناتو شد، در شبه جزیره کره جنگ به شدت در جریان بود و واحدهائی تحت فرماندهی امریکا در صدد بودند که با کمک به نیروهای جنوب قوای شمال را که با کمک چین و شوروی در حال پیشروی بودند، مهار کنند و به عقب برانند. نیروهائی از ترکیه هم در این جنگ شرکت داشتند و از آن پس نیز در همه درگیری‌های ناتو یا امریکا در گوشه و کنار جهان، با یا بدون قطعنامه سازمان ملل، شراکت داشته‌اند، از مناقشه و جنگ در یوگسلاوی گرفته تا عراق و افغانستان...

البته ترکیه حالا راسا و بدون هماهنگی با ناتو در چهار منطقه جهان هم دارای پایگاه و امکانات نظامی است و به یکی از بازیگران مناقشات منطقه‌ای بدل شده است.

مشارکت و همراهی با اقدامات و تصمیمات ناتو ولی تنها مورد در پرونده میان ترکیه و این سازمان نبوده است، بلکه مناقشه و مشاجره هم این مناسبات را همراهی کرده است. منتهی اهمیت ترکیه به عنوان دومین ارتش بزرگ درون ناتو بعد از امریکا، و تنها کشور مسلمان و نیز حلقه واسط میان اروپا و خاورمیانه با اشراف بر نقاط استراتژیک حساسی مانند تنگه‌های بسفر و داردانل و دریای سیاه و مدیترانه، این کشور را در موقعیتی قرار داده که درافتادن با آن برای اعضای ناتو آسان و «به مصلحت» نباشد.

سال ۱۹۷۴ که ترکیه بر خلاف منشور ناتو مرزهای تثبیت‌شده بین‌المللی را نقض کرد و به استقرار نیرو در شمال قبرس و ایجاد یک دولت مطیع در آن منطقه دست زد، یکی از بحران‌های جدی در درون این سازمان شکل گرفت. یونان که به دلیل اصل و نسب یونانی اکثریت قبرسی‌ها پیوندی تاریخی با این کشور دارد «مماشات ناتو» در قبال این اقدام آنکارا را برنتابید و از این سازمان خارج شد. اما با وجود بازگشت یونان به ناتو در سال ۱۹۸۱، قبرس کماکان دو تکه است و وحدت دوباره آن هم در چشم‌انداز نیست؛ مسئله‌ای که پیوسته عامل تنش و تشنج میان دو عضو این سازمان (ترکیه و یونان) و نیز با دولت رسمی قبرس بوده و در دسرس کوچکی برای ناتو نیست.

ناتو البته نهادی تشکیل‌شده مبتنی بر ارزش‌های دموکراتیک نبوده است، ولی به خصوص تحمل کودتا و رفتار سرکوبگرانه با مخالفان در سال‌های ۱۹۸۰ به بعد یا حتی پیش از آن در ترکیه، تا حدودی به اهمیت محوری این کشور در مجموعه ناتو برمی‌گردد. در سال‌های پس از ۲۰۱۴ هم در میان کشورهای عضو ناتو اطلاعات و درک و دریافت مبتنی بر همکاری مخفیانه دولت ترکیه با حکومت داعش بحثی عمده بود، ولی کمتر سبب شد که کسی در ناتو با آنکارا زیاد در این باره وارد مناقشه شود.

تابستان سال ۲۰۱۹ هم ترکیه با ورود به مناطق کردنشین شمال سوریه و اشغال بخش‌هایی از آن دوباره ناتو را در برابر یک عمل اقدام مشکل‌ساز قرار داد. این ورود برای مهار و سرکوب پیشمرگه‌های کرد شمال سوریه، متشکل در «گردان‌های مدافع خلق» بود که آنکارا آن‌ها را عقبه حزب کارگران کردستان ترکیه می‌شناسد و در فهرست تروریستی خود جا داده است. این در حالی است که قدرت‌گیری و برقراری مناسبات تنگاتنگ «گردان‌های مدافع خلق» با کشورهای غربی، عمدتاً به نقشی برمی‌گشت که تا همان سال ۲۰۱۹ در سرکوب و تضعیف نیروهای داعش در شرق و شمال سوریه بازی کرده بودند.

سرکوب نیروی متحد غرب در منطقه یک طرف و این نگرانی که اگر نیروهای ترکیه با ورود خود به خاک سوریه مورد حمله قوای حکومت اسد یا روسیه قرار گیرند و طبق منشور ناتو خواهان کمک شوند، چه باید کرد و نحوه برخورد با این وضعیت نامطلوب چه باید باشد هم، نه در آن مقطع و نه حتی در حال حاضر برای ناتو سؤال کم‌مخاطره‌ای نبود و نیست.

در روزهای پایانی سال ۲۰۱۹ نیز اجلاس سران ناتو در لندن به عرصه‌ای برای چالش‌گری ترکیه بدل شد. در این اجلاس قرار بود که نیروهای ناتو در منطقه بالتیک افزایش پیدا کنند. رجب طیب اردوخان اما موافقت با این امر را به «تروریستی اعلام شدن حزب کارگران کردستان ترکیه و نیروهای مدافع خلق در سوریه» از سوی ناتو مشروط کرد. البته نهایتاً اردوخان موفق به جانداختن خواست خود نشد، ولی همین چالش‌ها و نیز اختلافاتی که در آن زمان ترکیه با فرانسه بر سر نوع رویکرد در قبال مناقشه میان طرف‌های درگیر در لیبی پیدا کرده بود و حتی به شبه‌تنشی نظامی میان دو کشور در مدیترانه منجر شد، از عواملی بود که سبب شد امانوئل مکرون در معرفی ناتو به عنوان «یک نهاد دچار به مرگ مغزی» ابائی نکند.

این‌که ترکیه به عنوان عضو ناتو در اقدامی کم‌سابقه به خرید تسلیحات حساسی مانند سامانه دفاعی اس ۴۰۰ از روسیه دست بزند، نیز مشکل کوچکی در درون این سازمان تلقی نشده است. واقعیت این است که آنکارا در ابتدا قصد داشت سامانه‌های مشابه‌ای را از اتحادیه اروپا (سامپ‌تی) یا امریکا (پاتریوت) خریداری کند، ولی توافقی حاصل نشد که به ادعای آنکارا به برخی شروط غیر قابل قبول برای ترکیه برمی‌گشت. با روی آوردن ترکیه به روسیه برای خرید اس ۴۰۰، واشینگتن این کشور را از شراکت در طرح توسعه پیشرفته‌ترین جنگنده ناتو، یعنی اف ۳۵ محروم کرد؛ اقدامی که هنوز بر مناسبات میان ترکیه و ناتو سنگینی می‌کند.

مناسبات تنگاتنگ آنکارا با پکن یا تعرضات و مشاجرات مرزی با دو عضو دیگر ناتو، یعنی قبرس و یونان هم کمتر محملی برای یک رابطه روان و بی‌دردسر میان امریکا، ناتو و ترکیه ایجاد کرده است.

در ماه‌های اخیر که آنکارا در مسیر عادی‌سازی مناسبات خود با اسرائیل و کشورهای عرب خلیج فارس قرار گرفته و حدی از دوری قابل اعتنا با تهران را تجربه می‌کند، و نیز با توجه به نقشی که به سبب مناسبات خویش با دو طرف درگیر در جنگ اوکراین به عنوان میانجی‌گر در این جنگ دارد، همه و همه سبب شده که رابطه دولت اردوخان با اروپا و امریکا آرامش بیشتری پیدا کند و موقعیت آنکارا در میان متحدان ناتوی مطلوب‌تر شود.

در حال حاضر اما مخالفت ترکیه با عضویت فنلاند و سویدن در ناتو، بار دیگر وضعیت سابق را در مناسبات آنکارا با ناتو و متحدان غربی به یاد آورده است.

این مخالفت ولو غیرمستقیم، نوعی سیگنال مثبت به کرملین تلقی می‌شود. آنکارا بر خلاف امریکا و کانادا و اتحادیه اروپا با تحریم علیه روسیه همراهی نکرده و همچنان به حفظ مناسبات حسنه با کرملین اهمیت می‌دهد؛ چه برای داشتن امکانی جهت مانور در برابر متحدان ناتوی و چه به لحاظ همکاری‌های امنیتی ولو دشوار در مسائلی مانند سوریه و قفقاز و دریای سیاه، و چه به لحاظ منافع و مناسبات اقتصادی گسترده میان دو کشور. همین حالا انتقال سرمایه‌های گسترده روسی به ترکیه به رونق کم‌سابقه‌ای در بازار املاک و مستغلات این کشور منجر شده است.

خبرگزاری رویترز از قول دیپلمات‌های حاضر در جلسه وزرای خارجه ناتو در برلین، نوشته بود که «حملات تندی» از سوی مولود چاووش‌اوغلو وزیر خارجه ترکیه علیه همتای سوئدی‌اش، خانم آن لیند و «سیاست خارجی فمینیستی» این کشور صورت گرفته است؛ حمله‌ای که دیپلمات‌ها آن را «شرم‌آور» توصیف کرده‌اند. ولی به‌نظر نمی‌آید که این مسائل در مخالفت ترکیه محوریت داشته باشند.

به‌طور رسمی ادعای آنکارا این است که هر دو کشور نامزد عضویت در ناتو، به خصوص سوئیدن «پناهگاه تروریست‌های حزب کارگران کردستان ترکیه و متحد آن‌ها در سوریه، یعنی گردان‌های مدافع خلق» بدل شده‌اند. تحریم‌های تسلیحاتی امریکا علیه ترکیه به سبب خرید اس ۴۰۰ یا این‌که شماری از کشورهای عضو ناتو، از جمله سوئیدن به دلیل اقدامات نظامی ترکیه علیه کردهای سوریه همکاری تسلیحاتی با این کشور را معلق کرده‌اند، نیز از گلايه‌ها و علل مخالفت دیگر آنکارا عنوان می‌شود.

در دیدار و گفت‌وگوهای اخیر میان وزرای خارجه و نیز مشاوران امنیت ملی ترکیه و امریکا ظاهراً این توافق و تفاهم کلی شکل گرفته که بخشی مهم از تحریم‌هایی که به سبب اختلافات بر سر حضور ترکیه در سوریه یا خرید اس ۴۰۰ از روسیه اعمال شده رفع شوند و برای مثال ترکیه دوباره اف ۱۶ که شاکله اصلی نیروی هوایی این کشور را تشکیل می‌دهد دریافت کند. گشایش در باز شدن مسیر مشارکت ترکیه در توسعه اف ۳۵ نیز محور بحث‌ها و توافقات بوده است. در زمینه انتظارات آنکارا درباره «تعهد جدی سوئیدن و فنلاند و سایر کشورهای عضو ناتو به مبارزه با تروریسم» موضوع ظاهراً دشوارتر است. از این رو خواست دولت ترکیه شاید به سختی قابل تحقق باشد.

علاوه بر این، دولت اردو خان تنها به این راضی نیست که کشورهای عضو ناتو با صدور بیانیه خود را در قبال مبارزه با «تروریسم پ.ک.ک.» جدی و مسئول اعلام کنند، بلکه برای مثال سویدن باید دستکم سی نفر از «پناهجویان کرد و ایسته به پ.ک.ک یا افرادی که به شرکت در کودتای ۲۰۱۶ علیه این دولت متهم هستند» را به ترکیه مسترد کند. دولت سوسیال دموکرات سویدن که خود در موقعیت شکننده‌ای در داخل کشور قرار دارد با این خواست‌های ترکیه در شرایط سختی قرار گرفته است. چهار ماه دیگر در سویدن انتخابات پارلمانی است و هرگونه انعطاف دولت کنونی در قبال مطالبات ترکیه که به محدودسازی آزادی بیان و فعالیت سیاسی تعبیر می‌تواند برای حزب حاکم گران تمام شود و به ریزش آرای آن بیانجامد.

سویدن با تشکیلات «نیروهای دموکراتیک سوریه» که اداره مناطقی در منطقه کردنشین شمال این کشور را در دست دارند، دارای مناسبات خوبی است و برای تامین آب و کمک به توانمندسازی زنان به آن کمک کرده است. حمله نیروهای ترکیه به این منطقه در سال ۲۰۱۹ سبب شد که دولت استکهلم صدور تسلیحات به این کشور را معلق کند. سویدن از دیرباز پناهگاهی برای مخالفان کرد و غیرکرد دولت ترکیه هم بوده و شماری از کردهای مهاجر حالا در پارلمان سویدن نماینده‌اند.

از سوی دیگر به نظر می‌رسد که همه قوانین و کنوانسیون‌هایی که پس از جنگ جهانی دوم از طریق سازمان ملل و سایر نهادهای بین‌المللی مورد تصویب قرار گرفتند اکنون همه آن‌ها توسط دولت‌ها کنار گذاشته شده‌اند به‌خصوص لحن و تشریفات دیپلماتیک ظاهراً مودبانه.

برای مثال، ممکن است بعد از برگزاری انتخابات پارلمانی در سویدن و بعد از آن که آکاباوه در پارلمان نیست و قرارداد بین حزب سوسیال دموکرات و این سیاستمدار مستقل دیگر وجود ندارد، در پائیز امسال وضعیت دیگر گونه شود و احتمال دارد که ترکیه عضویت سویدن در ناتو را بپذیرد. چرا که بعید نیست دولت سویدن نهان و آشکار خواست‌ها و یا دستکم بخشی از خواسته‌های دولت ترکیه را مبنی بر محدود کردن فعالیت‌های پ.ک.ک و یا آمینه کاکاباوه که شهروند ایرانی-سویدی است و یا سایر فعالانی که هم ایرانی و هم ترکیه‌ای و هم روزاوانی که در لیست سیاه سازمان امنیت ترکیه قرار گرفته‌اند را بپذیرد.

آمنه کاکاباوه که قبلاً عضو حزب چپ بود و پس از جدائی از این حزب به‌عنوان نماینده مستقل حق رای دارد و حق رای هم برای تصویب قوانین بسیار گرهی و سرنوشت‌ساز است و به همین دلیل بین آمنه و حزب سوسیال دموکرات،

توافقی صورت گرفته است و به گفته آمنه: اگر به توافقات عمل نشود، «من هم در شرایط سرنوشت‌ساز از رای خودم برای حمایت حزب سوسیال دموکرات استفاده نخواهم کرد.»

همچنین مولود چاووش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه نیز از سویدن خواسته است که محدودیت‌های صادرات دفاعی به ترکیه را لغو کند.

اما در بحبوحه فشارهای سیاسی ترکیه برای سرکوب کوردهای معترض در سویدن و فنلاند در ازای موافقت آنکارا برای پیوستن این دو کشور به پیمان نظامی ناتو، دبیرکل پیشین حزب چپ سویدن عکسی از خود به همراه نسرین عبدالله فرمانده یگان‌های مدافع زنان منتشر کرد.

یوناس خوستد با نشر یک عکس در صفحه فیسبوک خود نوشته افتخار می‌کند در کنار نسرین عبدالله ایستاده است.

دبیر سابق حزب چپ سویدن توضیح داده که این زن فرمانده ی.پ.ژ بود که داعش را در کوبانی عقب راند و رقه را از دست تروریست‌ها آزاد کرد.

او از نسرین عبدالله به عنوان یک مبارز آزادی نام برده و نوشته اینها همانهایی هستند که ترکیه می‌خواهد ما آن‌ها را برای پیوستن به ناتو نامید کنیم.

با وجود آن که حزب کارگران کردستان ترکیه در فهرست تروریستی سویدن است، ولی قوانین ضدتروریسم این کشور، تا حدودی سخت‌گیرانه نیست که مطلوب دولت ترکیه باشد و هر گونه آزادی بیان و تحرک سیاسی افراد نزدیک به پکک را کاملاً ممنوع کند.

البته برای متحدان ناتوی و نیز اپوزیسیون دولت اردوخان در درون ترکیه پنهان نیست که رویکرد این دولت در طرح خواست‌ها و تاکید بر مخالفت با عضویت سویدن و فنلاند در ناتو تا زمانی که این خواست‌ها پذیرفته نشوند، مصرف داخلی هم دارد.

ترکیه با بحران اقتصادی کم‌سابقه‌ای روبه‌روست و تورم دائم در حال رکورد شکستن است. در چنین شرایطی و در حالی که انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری در سال آینده و در چشم‌انداز است، بازی با کارت‌هایی که به احساسات ناسیونالیستی دامن بزند و نیز ذهن‌ها را از مشکلات داخلی منحرف کند هم، پس پشت رویکرد دولت آنکارا قابل مشاهده است.

با این حال، بغنظر می‌رسد که آنکارا با توجه به اهرم‌هایی که در دست دارد تا آنجا که ممکن است به گرفتن حداکثر «امتیازات» از متحدانش در ناتو پا خواهد فشرد، ولی نهایتاً مانع ورود فنلاند و سویدن به ناتو نخواهد شد. این‌که ناتو و

در وجه عمده سویدن تا چه حد در برابر خواست‌های آنکارا انعطاف نشان دهند، البته می‌تواند ولو در ابعادی منفی برای سایر اعضا «سرمشق و الگو» شود.

در پایان می‌توانیم تاکید کنیم که با آغاز جنگ و لشکرکشی روسیه به اوکراین در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ نگرانی برخی همسایگان و کشورهای نزدیک به این کشور در مورد حمله‌های احتمالی نیروهای روسی افزایش یافته است.

روسیه به عنوان پهناورترین کشور جهان با ۱۴ کشور آسیائی و اروپائی مرز زمینی مشترک و با بسیاری دیگر از کشورها از جمله در کناره دریای بالتیک، دریای ژاپن و دریای سیاه مرز آبی دارد. سویدن در غرب دریای بالتیک واقع شده و تقریباً تمام شرق فنلاند هم‌مرز روسیه است. بنابراین طبیعی‌ست که برپائی پایگاه‌های ناتو در این کشور، روسیه را نگران کند. به همین دلیل بی‌طرفی تاکنون فنلاند و سود به نفع هر دو کشور بوده است و اکنون این کشورهای را با خطرات جنگ و درگیری مواجه کرده است. بی‌تردید سیاستمداران سویدن و فنلاند این موضوع بع خوبی می‌دانند اما اکنون تقسیم مجدد جهان و بلوک‌بندی جدید در راه است و هر دولتی باید جایگاه خود را در این بلوک‌بندی‌های جدید پیدا کند. به‌خصوص در دوارن پساکرونا هنوز جنبش‌های اجتماعی موقعیت پیشاکرونائی خود را پیدا نکرده‌اند و در غیاب جنبش کارگری و جنبش زنان و جنبش زیست محیطی و جنبش ضدجنگ و جنبش مخالفت با سلاح‌های اتمی و غیره بی‌صدا هستند و ضعیفند دولت‌های سرمایه‌داری فرصت طلائی گیر آورده‌اند تا از یک طرف حاکمیت خود را محکم کنند و از سوی دیگر دست بازار را باز بگذارند تا کالاهای ضروری خود را بالا ببرند و سود بیش‌تری ببرند بدون این که بحثی از افزایش دستمزدها متناسب با تورم و گرانی مطرح باشد.

در هر صورت این وضعیت به این شکل دوم چندانی نخواهد آورد و دیر و یا زود جنبش‌های اجتماعی به خصوص جنبش گرسنگان وارد صحنه سیاسی جهان خواهد شد در چنین موقعیتی خواست قطع فوری جنگ روسیه علیه اوکراین و تحرکات ناتو و فاشیست‌ها در حمایت از اوکراین یک خواست انسانی و اجتماعی و سیاسی است نه این که وارد جبهه‌بندی‌ها و بلوک‌بندی‌های جدید دولت‌ها شد و بر طبل جنگ کوبید. چرا که امروز هیچ حکومتی در جهان، به فکر مردم و صلح و آرامش و حقوق بشر و حقوق پناهندگان و غیره نیست و به همین دلیل، اگر خود مردم آزادی‌خواه به‌طور متشکل و متحد فکری به‌حال خود و آینده جامع‌شان نکنند دادرسی در کار نیست!

نهایتاً هرگونه همکاری دولت‌های سویدن و فنلاند با حکومت جنگ‌طلب و اشغال‌گر و فاشیستی ترکیه و محدود کردن اپوزیسیون آن کشور و یا به درخواست حکومت ترکیه در لیست سیاه قرار دادن فعالین سیاسی و فرهنگی دو تابعیتی که از روزاوا و ترکیه و ایران به‌عنوان پناهنده سیاسی به این کشورها آمده و هم‌اکنون تبعه سویدن و فنلاند هستند و یا دادن جواب منفی به کسانی که درخواست پناهندگی کرده‌اند علناً شراکت در سیاست‌های فاشیستی و غیرانسانی ترکیه است و باید شدیداً محکوم گردد!

سه‌شنبه سوم خرداد [جوزا] ۱۴۰۱ - بیست و چهارم مه ۲۰۲۲